

non supina, et crassa negligentia se evagari sinat, satisfacit præcepto cum sufficienti attentione, imo est absque culpa brevis evagatio mentis ad sublevamen, *ib. n. 33 et 34.*

Quandiu scrupuloso evidenter non constat quod mutaverit propositum recitandi attente, licet advertens, sciens, volens inhaerit cogitationibus plane alienis inter recitandum officium vel audiendum sacrum, credere potest se satisfacisse suæ obligationi, *ib. n. 35.*

An attentio ministri sit necessaria in conficiendo sacramento, num peccet si voluntarie se distrahat, *num. 36 et 37.*

ATTRITIO.

Attritio. Vide *verb.* Pœnitentiæ sacramentum, *art. 2.*

AUDITOR, AUDITORES (I, 876).

Auditores ut sic qui sint, et qualiter causam definire queant. Vide *verb.* Auditor, Auditores, *n. 1 et 2.*

Auditorum genera licet sint multiplicia, hic tamen nonnisi de auditore cameræ et auditoribus rotæ, *ib. n. 3.*

Auditor Cameræ habet jurisdictionem ordinariam, quæ per obitum papæ non exspirat, estque iudex ordinarius appellationum a sententiis per ordinarios latis etiam extra statum ecclesiasticum, *ib. n. 4 et 5.*

Auditor cameræ generalem habet facultatem procedendi contra episcopos in quibuscunque causis etiam gravioribus, eosque puniendi absque speciali commissione, et signatura papæ; dummodo tamen monitoria contra episcopos ad comparandum personaliter nonnisi prævia commissione manu papæ signata deernat, *ib. n. 6 ad 15.*

Auditor cameræ de facto processit in variis causis contra episcopos ac archiepiscopos, et ei non est necessaria specialis commissio in scriptis ad procedendum contra episcopos, nisi in casu transmissionis monitorii ad personaliter comparandum, *ib. n. 14 ad 18.*

Auditor cameræ non potest cognoscere de causis ecclesiasticorum in prima instantia, nec monitoria decernere ad extrahendas partes a suis domiciliis; nec in beneficiis etiam quoad iudicium manutentionis inter beneficiatos, nec absolvere a censuris ex causa violatæ immunitatis eccles., *ib. n. 19 ad 24.*

Notarius auditoris cameræ, qui absque facultate sacræ congregationis per sua acta expedierat absolutionem cum reincentia in causa violatæ immunitatis suspenditur ab exercitio sui muneris arbitrio eminentiss. præfecti, *ib. n. 25.*

Auditor cameræ in causis pendentibus in suo tribunali debet supersedere, si partes recurrant ad sacram congr. immunit. pro alicujus dubii declaratione, et illam exsequi, imo debet etiam supersedere in cognitione causæ, donec ab episcopo sit confectus processus, an confugitus gaudeat, necne, *ib. n. 26 et 27.*

Auditor cameræ est legitimus iudex obligationum camerarum; unde potest iudicare causas omnium prælatorum, cardinalium, regum, et imperatorum in proventibus, et aliis iuribus ecclesiarum, pluribusque causis, quæ signantur, *ib. n. 28 ad 30.*

Est executor omnium litterarum, ubi quidem nullus alius est deputatus, solus ac privative; ubi vero deputati sunt alii, cumulative, *ib. n. 31.*

Remissorias ac compulsorias dat, monitoria ad partes decernit, censuras promulgat, ac solus cognoscit de causis et litibus ortis vigore obligationis cameræ, et vigore suarum facultatum est executor obligationum camerarum privative quoad omnes; non potest tamen advocare causas obligationis

cameralis introductas, sed solum motas in eadem Urbe, *ib. n. 32, 33 et 34.*

Auditor cameræ potest etiam in pluribus casibus procedere in causis regularium, quæ enumerantur cum respective advertendis, *ib. n. 35 ad 45.*

Non potest autem auditor cameræ procedere, aut se ingerere in causis regularium, in quibus agitur de disciplina et morum correctione, nec in prima instantia nec in gradu appellationis, ut neque nuntii apostolici; sed regulares remitti debent suis superioribus, *ib. n. 46 ad 50.*

In casibus, in quibus auditor cameræ potest appellationes recipere a sententiis, et gravaminibus prælatorum regularium, inhibitiones minime decernit, nec præfectus signaturæ justitiæ dat commissiones, nisi prius citato procuratore ordinis, *ibid. numer. 51.*

Facultates auditoris cameræ circa commissiones causarum criminalium, *ibid. num. 91 et seqq. et verb. Exsecutor, num. 52.*

Auditores rotæ duodecim esse debent, ad istum numerum sic redacti a Sixto IV et ex quibus nationibus esse debeant; *ibid. num. 52 et 53.*

Inter auditores sacræ rotæ Romanæ quidam asserit olim fuisse Neapolitanum, *ibid. n. 107 et 108.*

Auditores rotæ in eorum origine erant capellani summi pontificis; crescentibus deinde causis decidendis majoribus, pressi summi pontifices unum tribunal ipsorum capellanorum erexerunt pro decisione talium causarum, et sacri palatii auditores sunt appellati, et unde postea auditores rotæ nuncupati, *ibid. num. 54, 55 et 56.*

Horum auditorum, seu rotæ Romanæ decisiones sunt tantæ existimationis, quod prævalent communi opinioni, ac eorum jurisdictione, auctoritas, officium, et obligatio late statuta est a pluribus Romanis pontificibus, qui assignantur, *ibid. num. 57 et 58.*

Eorum locum tenentes non possunt manifestare vota sua sub pœna excommunicationis late sententiæ, possunt vero significare difficultates, motiva, et rationes, ob quas dilata est resolutio in aliqua causa, reticito tamen nomine eorum, qui illas adducunt, *ibid. num. 59 et 60.*

Auditorum rotæ adjutores, amanuenses, et alii, qui sciunt tractatus, et causas, sub eadem censura tenentur celare, et nulli patefacere, *ibid. num. 61.*

Auditores rotæ accipientes aliquod munus a notariis ratione officii incurunt excommunicationem, et tenentur ad restitutionem in duplo erogandam pauperibus, imo nihil recipere possunt, neque per se, neque per alium a partibus litigantibus, exceptis quibusdam solitiis pro festis natalitibus, et Augusti Kalendis, *ibid. num. 62, 63 et 64.*

Auditores rotæ nequeunt votum proferre in causis propriis suorum consanguineorum usque ad secundum gradum consanguinitatis, dominorum, familiarium, et ecclesiarum sui beneficii, et tunc debent exire; imo dictæ causæ modo prohibentur exagitari in rota, *ibid. num. 65 et 66.*

Auditores rotæ prohibentur dare consilium, sive publicum, sive privatum in causis pendentibus, sive introducendis in rota, et si dederint, debent repelli a voto ferendo, ut etiam in causis, quas ut advocati patrocinati sunt antequam auditores eligerentur, *ibid. num. 67 et 68.*

Auditores rotæ permixti gaudent privilegiis, quorum varia recensentur, et loca, ubi alia spectari possunt, innuuntur, *ibid. num. 69 ad 85.*

Auditores rotæ ubi olim congregarentur, et ubi congregentur nunc, quâ hora, et pro quo tempore, *ib. num. 84 et 85.*

Auditores rotæ missam semper audiant collegialiter in rota, antequam ad causarum discussionem procedant, *ibid. num. 86.*

Antequam novus auditor in hanc congregationem, seu collegium admittatur, ultra publicum examen

debet etiam sustinere examen privatum coram eminentissimo vicecancellario, *ibid. num. 87.*

Rotæ jurisdictio quoad singulos quando cesset, et quomodo regulari debeat circa personas, loca, festa, causas, et alia omnia, *ibid. num. 88 ad 90.*

Auditoribus rotæ conceditur delatio rochetti per Urbem, et habitum consistorialium advocatorum assumere non possunt sine licentia collegii; *ibid. num. 95 et seqq.*

Ab auditoribus rotæ assumi consuevit regens cancellariæ, *ibid. num. 97.*

Quoniam in ordine auditores rotæ ministrent summo pontifici, et quodam illi, eorumdemque decanus habeant officium circa pallia, *ibid. num. 98 et 99.*

Quoniam causæ pertineant ad rotæ auditores, et quomodo, et quoniam ordine cognoscendæ, *ibid. num. 100 et seqq.*

Auditor papæ executioni legum a pontifice statutarum pro tribunali viarum peculiariter invigilare jubetur, *ibid. num. 94.*

Auditor papæ tanquam secretarius congregationis œconomicæ examinare et approbare debet causas mittendi commissiones criminales ex officio a tribunalibus card. vicarii, et A. C. *ibid. num. 94.*

AUGURIUM.

Augurium quid sit. Vide *verb.* Superstitio, *num. 23.*

AUGUSTANA CONFESSIO (I, 902).

Unde sic dicta et quis eam eudit. Vide *verb.* Augustana confessio, *num. 1 et 2.*

Variæ ejus editiones inter se discrepantes, *num. 5 ad 5.*

A Jeremia Constantinopolitano patriarcha, cui missa fuerat, gravi censura notatur, *n. 6 et 7.*

Ejus confessionis summa, et auctores catholici qui eam refellerunt, *num. 8 ad 11.*

Alii Lutherorum symbolici libri, *num. 12.*

AUREA.

Aurea pro solvenda pensione quomodo intelligenda? Vide *verb.* Pensio, *a num. 115 ad 118.*

AUREOLÆ.

Aureolæ beatorum quid, et quod sint, et cur sic dictæ: Vide *verb.* Dos, lotare, *art. 1, num. 5.*

AUREUS NUMERUS.

Aureus numerus quid sit, et cur sic appelletur; Vide *verb.* Kalendarium, *num. 64 ad 66.*

AURORA.

Aurora unde dicta, qualiter pro diversitate mensium diverso tempore præcedat solem, et quomodo sumenda pro licita missarum celebratione. Vide *verb.* Aurora, *num. 1, 2 et 3.*

AUSPICIUM.

Auspicium. Vid. *verb.* Superstitio, *num. 29.*

AUTONOMIA (I, 908).

Autonomia quid sit; eam plures docti viri gravissimis ducti momentis, oppugnant. Vid. *verb.* Autonomia, *num. 1 ad 9.*

Frustra protestantes zizaniorum parabolam urgent, et allegant florentem reipublicæ statum, ubi autonomia recepta, et multa alia, *num. 10 ad 12.*

Quomodo factum est ut primum in Pace religiosa, deinde Westphalica religionis electio protestantibus libera dimitteretur, *num. 13.*

AVARITIA (I, 910).

Avaritia quid sit, et in quibus consistat. Vide *verb.* Avaritia, *n. 1 et 2.*

Avaritia in avaro potest considerari circa Deum, circa proximum, et circa se ipsum, idque totum plene reseratur, *ib. n. 3 ad 6.*

Avaritia semper est lethalis, ubi opponitur justitiæ in re gravi, et aliquoties est etiam lethalis, licet ei non opponatur, at ubi opponitur soli liberalitati, est peccatum ex genere suo veniale, *ib. n. 7, 8 et 9.*

Avaritia opponitur duplici virtuti, scilicet justitiæ, et liberalitati, et describuntur justitia, liberalitas, et prodigalitas, *ib. n. 10 ad 13.*

Prodigalitas licet ex genere suo sit tantum peccatum veniale, potest tamen ab extrinseco fieri mortale, *ib. n. 14.*

Avaritia septem habet filias, quæ enumerantur, et pro ea fugienda adducuntur varii sacræ Scripturæ textus, necnon notabile sancti Hieronymi dictum de avaris, *ib. n. 15, 16 et 17.*

Inter peccata capitalia numeratur, et quare, *num. 18.*

Vitam et honestatem clericorum maxime maculat, et quam ab ea Ecclesia abhorreat, *num. 19 et 20.*

AVE REGINA.

Vid. *verb.* Antiphona, *num. 41 et seq.*

AVIA.

Avia, Avus, Avus paternus et maternus, qui. Vide *verb.* Affinitas, *art. 1, num. 15.*

AXIS MUNDI.

Axis mundi quid sit. Vide *verb.* Mundus, *num. 128.*

AZYMI PANES.

Azymos panes tradere Christianis prohibitum est sub gravibus pœnis Hebræis, et eorum comestio ritu judaico prohibita est Christianis. Vide *verb.* Eucharistia, in *appendice seu nov. art. num. 8.*

B

BACCHANALIA (I, 914).

Duo abusus præcipue ab ecclesia in bacchanaliis reprobandi, scilicet ea producere ultima nocte usque ad diem Cinerum, et incidere personatum diebus festis. Vide Bacchanalia *n. 1.*

Hujusmodi abusus a Benedicto XIV prohibentur in ecclesiastica ditione, *ibid. a num. 2 ad num. 5.*

Monet landatus pontifex se cætera Bacchanalia luda minime probare, adducitque exempla sanctorum virorum, suorumque prædecessorum, opponitque bacchanalibus pravitatibus specialia pietatis exercitia, *ibid. num. 6 ad 11.*

Unde Bacchanalia nomen et originem trahant; quis eorum fuit progressus; quid in iis vulgo agitur, et an conforme sit juri, honestati, pietati et fidei Christianorum, *ibid. num. 12 ad 18.*

BACULUS (I, 917).

Baculus est duplex, alius communis, alius pastoralis, unum ex insignibus episcopalibus, et cur sit acutus in fine, rectus in medio, et retortus in summo. Vide *verb.* Baculus, *num. 1 et 2.*

Baculo communi possunt uti omnes, etiam si aureus vel argenteus sit, excepto sacerdote, qui eo uti non potest in altari missam dicens, neque ad altare cum eo accedere, *ibid. a num. 3 et 4.*

Baculo pastorali varia indita fuerunt nomina, *ib. num. 14.*

Baculi pastoralis et regum sceptri origo, *ibid. num. 15 et seqq.*

Baculo pastorali non possunt uti nisi episcopi, et alii privilegiati, *ibid. num. 5.*

Papa non utitur baculo pastorali, nisi in diocesi Trevirensi, et affertur historia, quare ipse non utatur alibi, et cur ibi, *ibid. num. 6 ad 10.*

Qui utitur baculo pastorali, potest uti et mitra; *ibid. num. 11.*

Baculo pastorali non semper utitur episcopus suffraganeus, *ibid. num. 12.*

Quare baculus pastoralis competat abbatibus; *ib. num. 17 et seqq.*

Baculo et mitra in processibus extra suum monasterium non potest uti abbas, nec ante se deferri facere facultatem habet, *ibid. num. 15, et verb. Abbas, sub num. 51.*

Baculus pastoralis quare tradatur in manibus novi consecrati episcopi. Vide *verb. Episcopus, art. 2, n. 52.*

An episcopus celebrans extra propriam diocesim uti possit baculo pastorali, *ibid. num. 20.*

Baculi antiquitas, origo, forma, materia et qui eo uti possint, *ibid. num. 21 ad 26.*

De baculo abbatum et pœnitentium, *num. 27 et 28.*

BALDACHINUM (I, 924).

Baldachini usus est concessus nedum episcopis, sed etiam pluribus abbatibus, aliisque privilegiatis, tamen sine auro et gemma, ac tribus tantum anni festivitibus. Vide *verb. Baldachinum, num. 1, 2.*

Abbates, alique privilegiati episcopis inferiores nequeunt tenere baldachinum, et sedem abbatialem fixam, et permanentem prope altare, ut sedes episcopalis retineri solet, *ibid. num. 3, 16 et 17.*

Baldachino uti principaliter nequeunt abbates in officio, et missis defunctorum, nec etiam cum solemniori ritu in suis ecclesiis celebrant exsequias nobilium virorum et principum; *ibid. a num. 4 ad 5.*

Regulares tenentur in propriis ecclesiis erigere baldachinum episcopo volenti ibi pontificales functiones exercere; moniales tamen iis subjectæ non tenentur erigere baldachinum episcopo clausuram visitare volenti, *ibid. num. 6 et 7.*

Baldachinum a propriis personis, quibus de jure, consuetudine, vel privilegio competit, non autem ab eorum substitutis deferendum est, ac ejusdem hæc deferendæ, ut in caeremonialibus episcoporum, nec est parandum pro benedictione sponsi et sponsæ, *ibid. num. 8, 9 et 10.*

Baldachinum non potest erigi a vicario episcopi, episcopo absente, in ecclesiis monasteriorum Cassinensium invitis monachis, *ibid. num. 11.*

Baldachinum in ecclesia loci dominus, seu marchio, comes, vel baro erigere non potest, et si erecta, omnino removenda sunt, ac contra renuentes possunt episcopi procedere juris remediis usque ad censuras, ac pro iis, et similibus affertur decretum generale, *ibid. num. 12 ad 15, et verb. Ecclesia, art. 5, num. 50.*

Imaginem beatissimæ Virginis cum baldachino, et intortitiis in processione deferri non est prohibendum, et idem dicendum de imaginibus, seu statu sanctorum. Vide *verb. Processiones, num. 37, 38.*

Quale baldachinum competat episcopo pontificalia exercenti, *ibid. num. 18.*

Referendarii utriusque signaturæ in processibus pontificiis deferre debent baldachinum, *ibid. num. 24.*

Si referendarii deficiant, quinam deferre debeant baldachinum, *ibid. num. 25.*

Principi supremo debitum est baldachinum in ecclesia, et ubi, *ibid. num. 20 et 21.*

Num etiam debitum sit baldachinum principi, qui aliquam habet subjectionem, pollet vero principioribus iuribus imperii, *ibid. num. 22.*

BANNITUS, BANNUM (I, 927).

Bannitus unde dicatur, ejusque proscriptio quid sit, ac quotuplex bannitorum genus. Vide *verb. Bannitus, bannum, num. 1 ad 4.*

Banniti Latine sacri et proscripti, sed improprie, *ibid. num. 60, 61 et seqq.*

Banniti olim communi jure incogniti, *ib. n. 67.*

Capitaliter banniti possunt licite etiam in foro conscientie occidi a quacunque etiam privata per-

sona, quæ non sit ecclesiastica, quatuor intervenientibus conditionibus, quæ assignantur, *ibid. num. 5 ad 10.*

Talibus conditionibus intervenientibus, possunt banniti etiam proditorie per insidias, aut veneno occidi, imo inter se ipsos possunt eodem modo se ad invicem interficere, *ibid. num. 11 et 12.*

Laudatur a pluribus doctoribus usus quorundam principum, qui proponunt præmia bannitos occidentibus, id tamen non nisi ob gravissimas causas concedendum, maxime ne in culpa mortali existentes, sicut plurimum accidit, occidantur, *ibid. num. 13 et 14.*

Assignatur ratio, cur a republica fiat potestas occidendi bannitos sine culpa, et cur peccet maritus occidendo adulteram, vel uxorem, *ib. num. 15.*

Ecclesiastici licet occidendo bannitos essent immunes a pœna temporali, graviter tamen peccarent, *ibid. num. 16.*

An qui occidit bannitum immunis a pœna esse debeat, si bannum fuerit ipso jure nullum, *ibid. num. 68 et seqq.*

Bannitum juste damnatum ad mortem posse occidere aggressorem tenent aliqui, at reliqui communissime merito hoc negant, *ibid. num. 17 ad 20.*

Regulares prohibentur receptare et retinere in conventibus bannitos, fallitos, ære alieno gravatos, *ibid. num. 21, 22.*

Banniti non possunt receptari, et retineri in statu ecclesie, neque a baronibus, neque ab aliis, sed fugari debent sub gravissimis pœnis, et eos non revelantes intra tres dies similes pœnas incurrunt, *ibid. num. 25 et 24.*

Bannitos receptans in statu ecclesie, vel faciens cum eis treguam, præter excommunicationem incurrit crimen læsæ majestatis, uti etiam occultantes, etc.; vel impediens alios, ne, etc.; fiunt rei læsæ majestatis, et privantur omni ecclesiastico beneficio, honore et dignitate, *ibid. num. 25 et 26.*

Banniti in statu ecclesie a solo papa aggratiari queunt, vel componi, *ibid. num. 27 et 28.*

Banniti, vel alii exsules urbis Romæ minantes partibus offensis, nisi pacem habeant cum eis, crimen læsæ majestatis incurrunt, uti etiam deferentes litteras, vel ambasciatas de hac re ad partes offensas, *ibid. num. 29 et 30.*

Bannitus occidens alium hominem ad consequendam gratiam non potest aggratiari, nisi se ipsum præsentet, *ibid. num. 31.*

Conceditur facultas episcopo carcerandi in propriis carceribus bannitos abutentes ecclesia, ad quam confugerant, et ordinariis extrahendi ab ea bannitos obsidentes vias publicas, et itinera frequentata, *ibid. num. 52 et 53.*

Conceditur facultas ejiciendi e locis immunibus infra triduum bannitos committentes ibi atrociam et publica furta, et episcopo consignandi bannitos captos in feudo mensæ episcopalis, ac eminentiss. Urbis vicario absolventi, sive per se, sive per alium cooperatores extractioni ab ecclesia aliquorum delinquentium, qui fuerunt jugulati, *ibid. num. 54, 55 et 56.*

Bannitus capitalis ab aliis bannitis violenter extractus a scalis ecclesie gaudet immunitate, ut quoque violenter a laicis ab ecclesia extractus, et in carceres laicales conjectus, non obstante, quod post ejus fugam e carceribus, fuerit elapsis sex mensibus captus in loco non immuni, *ibid. num. 57 et 58.*

Contra dominos laicos, personas ecclesiasticas bannientes, relegantes, etc., est indicta pœna excommunicationis ipso facto, et eorum oppida, et communitates supponuntur interdicto, et alie ad sunt pœnæ per leges tum canonicas, tum imperiales, *ibid. num. 59 ad 41.*

Bannum a communitate publicatum, ne quis accedat ad molendum in molendino pertinente ad

ruensam archiepiscopalem, est invalidum, ut etiam alia plura laicalia, quæ inferuntur, et omne id genus revocandum ea forma, qua publicatum, *ibid. num. 45 ad 57.*

Bannitus propter homicidium præmeditatum, sive sit clericus, sive laicus, non gaudet immunitate ecclesiastica in foro ecclesie, et Lucensi, *ibid. num. 58 et 59.*

Banniti an occidi possint extra territorium, et sepeliri in territorio in quo fuerunt banniti, *num. 71, 76.*

An gaudeant immunitate ecclesiastica, et capaces sint successione, *num. 73, 74.*

An incurrat fautorum pœnas qui eos sepelit, *num. 77.*

Varie hujus vocis significationes, *num. 72.*

BAPTISMUS (I, 938).

BAPTISMUS QUOAD EJUS INSTITUTIONEM, DIVISIONEM, ET NECESSITATEM.

Baptismus fuit a Christo institutus ante suam passionem et mortem. Vide *verb. Baptismus, art. 2, num. 1 ad 5 et num. 21.*

Baptismus est triplex et assignatur, nec sequitur, quod tria sint baptismi sacramenta; ast solus baptismus fluminis est hujusmodi, *ibid. num. 6 ad 12.*

In defectu autem baptismi fluminis sufficit ad salutem baptismus fluminis, vel sanguinis, *ibid. num. 13 ad 15.*

Baptismus extra casum necessitatis est omnibus ad salutem necessarius necessitate medij, parvulis in re, adultis vero in re, vel in voto, *ibid. num. 16, 17 et 18.*

Baptismi fides non est simpliciter necessaria pro contrahendo matrimonio, *ibid. num. 19.*

Baptismus non esse validum, nisi simul chrisma et eucharistia conferatur, damnavit Bened. XII, *ibid. num. 20.*

De tempore quo cœpit obligare baptismus, *ibid. num. 22.*

BAPTISMUS QUOAD EJUS MATERIAM.

Materia baptismi quotuplex, et quotupliciter fiat ahtio. Vide *verb. Baptismus, art. 2, num. 1, 2 et 5.*

Quænam sit materia baptismi valida, quæ invalida, et quæ dubia, *ibid. num. 4 ad 12.*

Peccat mortaliter qui in solemnibus baptismis absque necessitate adhibet aquam aliam, quam benedictam in sacro fonte, non sic in privato, *ibid. num. 13 et 14.*

Peccat mortaliter, qui cum possit habere materiam validam, adhibet pro suo libito aliam, vel impuram, et turbidam absque gravi necessitate, *ibid. num. 15 et 16.*

Baptismus extra casum necessitatis conferri non debet aqua communi, vel ea, quæ pro lustratione benedicitur. Vide *ibid. art. 6, num. 20.*

In necessitate, quando non potest haberi materia certo valida, non solum licite potest, sed etiam sub mortali tenetur quis adhibere aquam dubiam; et quando ablutio fieri non potest in capite, vel alia parte principali, in quacunque minima parte corporis est facienda, dumque dubitatur vel de materia, vel de parte, baptismus conferendus est sub conditione, et assignatur praxis in his, ac similibus adhibenda, *ibid. num. 17 ad 21.*

An minima quantitas aquæ ad baptismum sufficiat, *num. 22.*

Varie sententiæ circa baptismi validitatem quoad concurrentiam materiæ et formæ, *num. 25, 24.*

An valeat baptismus per aspersionem aut effusionem, *num. 25.*

Trium immersionem Patres commemorant, *num. 26.*

Quo tempore effusionem adhibere cœperint Latini, *num. 27.*

BAPTISMUS QUOAD EJUS FORMAM.

Assignatur vera forma baptismi pro ecclesia Latina, et pro Græca una cum motivo, et ratione diversitatis. Vide *verb. Baptismus, art. 3, num. 1 ad 5.*

Ad essentiam formæ baptismi quatuor necessario requiruntur et referuntur, *ibid. num. 6 ad 11.*

De aliis particulis in dict. forma baptismi usitatis, scilicet *Ego, In, Amen*, varii varia sentiunt, et assignantur in specie variae formæ valide, variae invalidæ et variae dubiæ, *ibid. num. 12 ad 51.*

An valida sit forma Chaldaeorum, *num. 52.*

An sit necessaria invocatio SS. Trinitatis, *num. 55.*

An collatus fuerit baptismus in solo nomine Jesu aut Christi, *num. 54.*

BAPTISMUS QUOAD EJUS MINISTRUM.

Baptismi minister ordinarius ex officio, et solemniter cum solitis ecclesie caeremoniis est papa in toto orbe, episcopus in sua diocesi, et parochus in sua parochia, vel alius sacerdos ab ipso delegatus. Vide *verb. Baptismus, art. 4, num. 1 et 2.*

Diaconi, subdiaconi, et alii clerici inferiores non possunt ex vi sui muneris, et ordinationis baptismum solemniter cum solitis ecclesie caeremoniis administrare; quod si audeant, irregularitatem incurrunt; possunt tamen ex commissione episcopi in defectu sacerdotum, *ibid. num. 3 ad 6.*

Diaconus factus parochus potest solemniter baptizare, antequam sit sacerdos secundum aliquos; at verius non potest secundum alios, *ibid. num. 7 ad 10.*

In casu necessitatis validus, et licitus minister baptismi est quilibet homo usum rationis habens cum debita intentione, *ibid. num. 11 et 14.*

Baptismus a bigamo administrari non debet etiam in necessitatis casu, si alius adsit magis idoneus, *ibid. num. 45.*

Quinimo etiam extra casum necessitatis validus est baptismus collatus ab hæretico et pagano, *ibid. num. 12 et 15.*

Infideles ad fidem conversi in locis, ubi non adsunt episcopi, nec parochi, possunt licite baptizari etiam solemniter, et extra casum necessitatis a missionariis; secus si adsint, *ibid. num. 14 et 15.*

Et a fortiori non licet eis, nec aliis baptizare infideles ad fidem conversos in locis Christianorum, cum hoc spectet ad episcopum, et ipso impedito, vel nolente, ad parochum domicilii ipsius infidelis baptizandi, quod in præjudicium parochi domicilii nec prætendi potest a parochio cathedralis, *ibid. num. 16 et 17.*

Sacerdotes, sive parochi alienæ parochiæ baptizantes alienum subditum sine licentia proprii parochi, vel episcopi extra casum necessitatis peccant mortaliter, et possunt severe puniri, *ibid. num. 18 et 16.*

Quamvis episcopus alteri sacerdoti, etiam parochio invito, facultatem baptizandi, aliaque sacramenta ministrandi delegare possit, id tamen raro, et non nisi urgenti de causa facere debet, *ibid. num. 19.*

Sacerdotes, sive parochi alienum subditum sine licentia baptizantes non incurrunt aliquam censuram et irregularitatem, quam tamen ultra mortale incurrunt diaconi baptizantes solemniter sine debita licentia etiam in casu necessitatis, *ibid. num. 20 ad 22.*

Subdiaconi, et alii clerici inferiores, et a fortiori laici solemniter baptizantes etiam in casu necessitatis contrahunt irregularitatem, etiam si baptizarent ex commissione episcopi, *ibid. num. 23 ad 27.*

Clerici inferiores, et laici, et etiam sacerdotes censura irretiti baptizantes extra casum necessitatis etiam privatum graviter peccant, *ibid. num. 28.*

Qui in casu necessitatis conferendi baptismum non servant debitum ordinem, ut videlicet inferior